Protocol Grensoverschrijdend Gedrag

Inleiding
Grensoverschrijdend gedrag is iets dat overal in de maatschappij voorkomt en dus ook bij ons op school. Grensoverschrijdend gedrag zijn alle gedragingen in woord en daad die buiten de normen en regels (kernwaarden) vallen van De Kwakel en die een negatieve invloed hebben op het veiligheidsgevoel van de betrokkenen. Het is een onderdeel van (a)sociaal gedrag dat wij onder ogen zien en serieus nemen. Om die reden hanteren wij een sociaal veiligheidsbeleid waardoor we op diverse manieren werken aan een sociaal veilig klimaat binnen De Kwakel. Door schoolafspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, willen we alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te komen. Alle kinderen moeten zich immers vrij en veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Preventieve aanpak
In het onderwijsplan gedrag staat de preventieve aanpak beschreven.

Kernwaarden

- We zorgen voor onszelf, anderen, spullen en de omgeving.
- We denken na over de consequenties van ons handelen
- We hebben respect voor ieders mening, persoonlijke ruimte en omarmen de verschillen van de individuen

Dossiervorming (Esis)
Alle situaties van grensoverschrijdend gedrag moeten in het logboek in Esis worden vastgelegd. Het logboek bevat zo veel mogelijke objectieve en feitelijke informatie. Te denken valt aan signalen, gebeurtenissen en observaties. Als notities uitspraken of meningen bevatten, wordt de subjectiviteit hiervan benoemd. Het logboek vormt de basis om met ouders in gesprek te gaan. Wanneer ouders het oneens zijn met feitelijkheden/ signalen uit het dossier mogen zij hun zienswijze op de verslaglegging toevoegen.

Beschreven wordt in het logboek in Esis:

- Datum, plaats, situatie en overige aanwezigen (i.v.m. privacy alleen initialen).
- Welke gebeurtenissen feitelijk hebben plaatsgevonden, in omvang en aantal.
- Contacten die over deze gebeurtenissen hebben plaatsgevonden met ouders.
- Afspraken die met betrokkenen zijn gemaakt om gedrag bij te sturen/te verbieden.
- Stappen die worden genomen, als afspraken niet worden nageleefd.
- Aantekeningen over het verloop.

Stappenplan: Aanpak bij grensoverschrijdend gedrag

Op het moment dat kinderen herhaaldelijk ongewenst gedrag of direct fysiek/verbaal gedrag vertonen waarbij de veiligheid van het kind, de groep, stamgroepleider/anderen in de omgeving in het geding komt, wordt het protocol grensoverschrijdend gedrag ingezet (zie laatste stap onderwijsplan gedrag).

Hierbij geldt dat het welbevinden van alle kinderen centraal staat. Dus ook van het kind dat grensoverschrijdend gedrag vertoont. Afhankelijk van de aard van het grensoverschrijdende gedrag kunnen er stappen overgeslagen worden.

Stap 1: Gedrag wordt begrensd en er wordt een "Volgende keer beter formulier" ingevuld

Wanneer er sprake is van herhaaldelijk ongewenst gedrag of direct fysiek/verbaal gedrag wordt dit duidelijk in woord en daad begrensd. Het kind krijgt te horen dat het nu direct moet stoppen met het vertonen van het gedrag. Daarbij krijgt het de opdracht het 'volgende keer beter' formulier (VKB-formulier) in te vullen. Hiermee leert het kind te reflecteren op zijn/haar gedrag en maakt het samen met de stamgroepleider een plan om het gedrag te verbeteren.

Op De Kwakel worden twee verschillende soorten VKB-formulieren gebruikt: één voor de onderbouw en één voor de midden- en bovenbouw, waarbij in de opzet rekening is gehouden met de verschillende leeftijden van de kinderen.

Het biedt het kind de gelegenheid om constructief met probleemsituaties om te gaan. In veel situaties handelt de leerling uit onvermogen om een voorval op de juiste sociale manier op te lossen. Het doel van het formulier is het sociaal emotionele bewustwordingsproces van de leerling te bevorderen.

Wanneer een kind een VKB-formulier heeft ingevuld worden de ouders hierover geïnformeerd via een telefonisch gesprek.

Binnen een periode tussen twee vakanties geldt dat er twee keer een VKB-formulier kan worden ingevuld. Na het tweede VKB-formulier volgt een gesprek met de ouders, het kind en de stamgroepleider. Bij een derde VKB-formulier binnen dezelfde periode volgt een time-out. Deze maatregel wordt vooraf in het gesprek aangekondigd en is gericht op het uitblijven van verbetering van het eerder besproken gedrag.

Stap 2: Time-out

Wanneer het vertoonde grensoverschrijdende gedrag door een leerling dermate is dat de veiligheid en rust binnen een stamgroep verstoord wordt dan wordt er een time-out ingesteld. Deze is bedoeld om de dynamiek en het negatieve gedragspatroon te doorbreken en is een tijdelijke maatregel. Dit is anders dan een handelingsplan dat (of een schoolafspraak die) dient om een specifieke leerling te ondersteunen bij het volgen van (passend) onderwijs. Leerlingen met gedragsproblemen of bijvoorbeeld aandachtstekortstoornissen kunnen tijdelijk een andere werkplek krijgen, in afstemming met de leerling en de ouders. Deze afspraken worden preventief gemaakt en vallen daarmee niet onder de time-out regeling in dit protocol.

Bij een time-out in dit protocol is de leerling een afgesproken tijd niet welkom in de groep. Het kind krijgt zelfstandig werk mee uit de eigen groep en komt tijdelijk in een andere groep, op de gang of op een andere afgesproken plek (met toezicht) geplaatst. Wanneer het gaat om een plek

in een andere stamgroep kan dit een stamgroep in de eigen bouw zijn, maar het kan ook stamgroep in een hogere bouw zijn.

Bij een time-out gelden de volgende voorwaarden:

- De duur van de ingezette time-out is afhankelijk van het gedrag en de professionele inschatting van de stamgroepleider. Deze inschatting wordt altijd besproken met een bouw-gekoppelde collega, zodat gezamenlijk kan worden nagegaan of de gekozen aanpak passend is. Op deze manier voelt de stamgroepleider zich gesteund en wordt de voortgang van het gedrag zorgvuldig gemonitord. De directie zal in het proces meegenomen worden.
- Ouders worden bij een time-out van een dag(deel) zo snel mogelijk (schriftelijk en telefonisch) van het incident en de time-out op de hoogte gebracht door de directie en/of IB.
- Van het incident en de time-out wordt verslag gedaan in het dossier van het kind.
- De time-out is op de dag zelf of de dag erna en voor een periode van één dag geldig.
- Een time-out onderscheid zich van een schorsing doordat het kind in deze periode ondergebracht wordt in een andere (sterkere) groep of bij een schoolprofessional elders binnen de school. Het kind krijgt wel de ondersteuning of onderwijs ín de setting van de school, maar neemt niet deel aan activiteiten van zijn/haar groep.
- In het kader van (sociale en fysieke) veiligheid kan besloten worden dat het kind niet deelneemt aan gym-/sportlessen, groepsactiviteiten (zoals vieringen) en overblijf.
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door directie of IB van de school.
- Wanneer het kind weigert om naar de andere groep te gaan voor de time-out worden ouders gebeld met het verzoek het kind binnen 30 minuten op te halen. Voordat het kind de volgende dag de klas in kan vindt er eerst een herstelgesprek plaats met kind, ouders en directie (of IB bij afwezigheid directie).
- Wanneer het gedrag van het betrokken kind gedurende of na de time-out niet verbetert, kan overgegaan worden op een schorsing. Ouders worden hier middels een officiële brief van op de hoogte gesteld.

Stap 3: Schorsing

In geval het voorgevallen incident zeer ernstig is of als een time-out niet helpt kan worden overgegaan tot een formele schorsing. Voor het onderwijs is hierbij de wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar onderwijs van toepassing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de Laurentius Stichting wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van de maatregel en om goedkeuring gevraagd. Gedurende de schorsing wordt het kind de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van het kind gewaarborgd kan worden.
- Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan IEP-toets of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de

school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

- De schorsing bedraagt maximaal vijf aaneengesloten dagen. Ouders worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit tot schorsing. Vanaf dag 2 zal de inspectie voor Onderwijs worden geïnformeerd.
- De betrokken ouders worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek over de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van het kind op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing met vervolgafspraken wordt een verslag (/brief) gemaakt. Deze wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingdossier opgeslagen. Als ouders het verslag niet willen ondertekenen wordt er aan ouders een e-mail verzonden met het verslag in de bijlage. In deze e-mail wordt aan ouders gevraagd om eventuele aanvullingen per e-mail terug te sturen, en wordt vermeld dat deze aanvullingen aan het verslag toegevoegd zullen worden.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
  - Het bevoegd gezag van Laurentius Stichting
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie onderwijs

- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van Laurentius Stichting. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Stap 4: verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de (onderwijskundige) voortgang op de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. Hierbij is voor het onderwijs de wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar onderwijs van toepassing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een kind van de school is een beslissing van het bevoegd gezag van Laurentius Stichting. Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken schoolprofessional te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend. Als ouders het verslag niet willen ondertekenen wordt er aan ouders een e-mail verzonden met het verslag in de bijlage. In deze e-mail wordt aan ouders gevraagd om eventuele aanvullingen per e-mail terug te sturen, en wordt vermeld dat deze aanvullingen aan het verslag toegevoegd zullen worden. Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie voor onderwijs
- Het bevoegd gezag van Laurentius Stichting informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift. De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag van Laurentius Stichting is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag van Laurentius Stichting neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

- Definitieve verwijdering van een kind vindt niet eerder plaats dan dat het bevoegd gezag van Laurentius Stichting ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school of een andere school voor speciaal onderwijs bereid is het kind toe te laten.

In grote lijnen zijn er vier gronden voor verwijdering van een kind:

- De school kan niet (langer) voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van het kind. De verwijdering is dan vooral onderwijskundig en/of organisatorisch ingegeven. In dit geval is het van belang vast te stellen of het kind formeel thuishoort in of toelaatbaar is tot het speciaal (basis) onderwijs of dat het kind thuishoort in het regulier basisonderwijs. Een kind is toelaatbaar tot het speciaal (basis)onderwijs als het samenwerkingsverband waartoe de school behoort het kind toelaatbaar heeft verklaard of als het door een instelling van cluster 1 of 2 een toekenning heeft gekregen voor een intensief arrangement. Als die toelaatbaarheidsverklaring/ toekenning aanwezig is, maar de ouders of de speciale basisschool weigeren met de plaatsing in te stemmen, dan kan de basisschool alsnog tot verwijdering overgaan.
- Verwijdering op basis van ernstig wangedrag van het kind.
- Enkele voorbeelden van wangedrag zijn: overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme, seksuele intimidatie. Verder moeten lichtere maatregelen hebben gefaald en moet het kind en/of zijn ouders zijn gewaarschuwd dat bij de eerstvolgende keer van wangedrag tot verwijdering wordt overgegaan. Overigens is in de praktijk gebleken dat verwijdering (formele maatregel) gebaseerd moet zijn op een schoolreglement dat duidelijke grenzen stelt aan het gedrag van het kind (informele maatregelen).
- Ook het gedrag van ouders of de relatie tussen de school en ouders kan reden zijn om tot verwijdering over te gaan.
- Belangrijk is echter dat de voorzieningenrechter niet alleen verlangt dat het om een ernstig verstoorde relatie gaat, waarvan het niet aannemelijk is dat herstel te verwachten is, maar ook dat de verstandhouding een negatieve invloed moet hebben op 'het ordelijk functioneren van de school'. Het onderwijsproces/ groepsdynamiek zelf zal er dus onder te lijden moeten hebben en niet alleen voor de leerling zelf, maar ook breder.
- Verwijdering vanwege gedrag dat in strijd is met de grondslag van het de school.